

רכש מתקני משחקים

כללי

1. דוח זה הינו דוח המשך לדוח ביקורת בנושא בדיקות בטיחות, תחזוקה ותפעול מתקני משחקים בגנים ציבוריים ובגני ילדים. דוח הביקורת עוסק בנושא רכש מתקני משחקים על ידי חברות עירוניות, המוחזקות על ידי עיריית תל אביב-יפו, (להלן - "העירייה"), ו/או חברות בבעלות משותפת של העירייה והמדינה.
2. כפי שעולה מדוח הביקורת בנושא בדיקות בטיחות, תחזוקה ותפעול מתקני משחקים בגנים ציבוריים ובגני ילדים, אגף שפ"ע בחטיבת התפעול של העירייה אחראי, בין יתר תחומי פעילותו, גם על הטיפול בתחזוקת מתקני משחקים ושעשועים בגני הילדים, שבאחריות מינהל החינוך וכן בגני המשחקים הציבוריים בשטח השיפוט העירוני.
3. במסגרת פרויקטים לשיפור פני העיר, מבצעות חברות עירוניות עבודות להקמת פארקים ואתרי משחק, בהם מוצבים בין היתר מתקני משחקים המיועדים לשימושם של המבקרים.
4. התקנת המתקנים באותם אתרים הינה באחריות החברות העירוניות. בסיום ההתקנה המתקנים עוברים לאחריותו של אגף שפ"ע, אשר אחראי על האחזקה השוטפת של המתקנים וביצוע בדיקות הבטיחות המחויבות על פי התקן.
5. דוח ביקורת זה בוחן את התהליכים ממועד ההחלטה על רכש המתקנים ועד להעברת המתקנים לאחריותו של אגף שפ"ע. תהליכים אלו כוללים:
 - א. רכש המתקנים - הרכש מבוצע באמצעות מכרזים, כאשר בפרויקטים מסוימים הוצא מכרז נפרד למתקני המשחקים ואילו בפרויקטים אחרים המתקנים היו חלק מכתב הכמויות הכולל שהוצא למכרז.
 - ב. התקנת המתקנים בהתאם לתקני הבטיחות החלים בנושא.
 - ג. קבלת אישור מכון התקנים על כך שהמתקנים עומדים בהוראות התקן, ועל כך שהותקנו בהתאם להוראות הבטיחות.
 - ד. הכנת תיק אתר והעברת המתקנים לאחריותו של אגף שפ"ע.

עבודת הביקורת

6. הביקורת נערכה במהלך החודשים מרץ 2014 - דצמבר 2014.
7. הביקורת בחנה את הפרויקטים הבאים:

- א. פרויקט פארק החורשות שבוצע על ידי חברת "עזרה וביצרון".
- ב. 4 גני ילדים שנבנו/ שופצו על ידי חברת "עזרה וביצרון" בשנים 2012-2013.
- ג. פרויקט מגרשי המכביה - מתחם יריד המזרח שבוצע על ידי חברת "אתרים - חברה לפיתוח אתרי תיירות בתל-אביב יפו בע"מ." (להלן - "אתרים").
- ד. פרויקט שדרות ההשכלה שבוצע על ידי חברת "אחוזות החוף".
- ה. פרויקט בית הבילויים שבוצע על ידי חברת "נתיבי איילון".
8. במסגרת הביקורת נבדקו הנושאים הבאים:
- א. הליכי המכרז בהם נבחרו המתקנים שיוצבו בכל אחד מהפרויקטים שנבדקו והחברה שתציב את המתקנים.
- ב. בחינה של עמידת הזוכה בתנאי המכרז ובקרה על ביצוע התשלומים לזוכה בהתאם להצעה וקביעת ועדת המכרזים.
- ג. עמידת המתקנים שנבחרו והחברות שזכו במכרזים, בהוראות התקנים הרלוונטיים ובדרישות מכון התקנים.
- ד. קיומן של תעודות בדיקה של מכון התקנים המאשרות הן את המתקנים עצמם, לפני התקנתם, והן את בטיחות האתר לאחר התקנת המתקנים ובטרם העברתם לאחריותו של אגף שפ"ע.
- ה. קיומו של תיק אתר הכולל את כל המסמכים הנדרשים על פי הוראות התקן.
9. מאחר ונושא הביקורת הינו התקנת מתקני משחקים ועמידה בתקן הרלוונטי, הביקורת לא בחנה במסגרת ניתוח המכרזים את הפן התקציבי המתייחס להריגה מהצעה/ כתב כמויות של המכרז. במקרים בהם אותרו תשלומים החורגים מההצעה/ כתב הכמויות הביקורת ציינה זאת בפרק הממצאים אך לא הרחיבה בנושא זה.

רקע משפטי

10. תקן מתקני משחקים מס' 1498 נקבע בשנת 1994 כתקן רשמי החל על מתקני משחקים המוצבים באתרי משחקים ציבוריים. התקן מפרט את הדרישות הקשורות להתקנה, תחזוקה ובטיחות במתקני משחקים.
11. בחודש ינואר, 2006, נכנס לתוקף תקן 1498 מחודש, "מתקני משחקים: מדריך להתקנה, לפיקוח, לתחזוקה ולתפעול", המחודש, (להלן - "התקן"). התקן המחודש אימץ את התקנה האירופאית בנושא.

12. משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, (במהלך מועד הביקורת שונה השם ל"משרד הכלכלה"), הכריז על התקן כ"תקן רשמי", הכרזה ההופכת את התקן לתקן מחייב. דהיינו, מוצר שהתקן שהוכרז רשמי חל עליו, אין לייצרו, לייבאו, למכרו, לייצאו או להשתמש בו, אלא אם הוא עומד בדרישות התקן הרשמי.
13. התקן מפרט את הדרישות הנוגעות למתקני המשחקים: מבנה המתקן, החומרים מהם הוא עשוי ובטיחותו הכללית ועוד.
14. לאחר אימוץ התקן באחריות רשות מקומית או מי שפועל מטעמה, לרכוש את מתקני המשחקים אך ורק מחברות הרשאיות לסמן את מתקניהן בתו תקן. כמו כן התקנת המתקנים על ידי חברות בעלות הסמכה רלוונטית לתו תקן.
15. סעיף 5 לתקן עוסק בהתקנת מתקנים וקובע:
- א. סעיף 5.1- "המתקן יותקן באופן בטוח".
- ב. סעיף 5.2- "המתקן יותקן לפי הוראות היצרן...".
16. התקן מחייב את כל היצרנים לעמוד בכלליו ואוסר מכירת מתקני משחקים ללא תוויית תו התקן.

ממצאים

פארק החורשות - בוצע על ידי חברת עזרה וביצרון

17. פארק החורשות הוקם על ידי חברת עזרה וביצרון. חוברת המכרז לתכנון והקמה של מתקני משחק בפארק פורסמה בחודש אפריל 2012. מועד הגשת ההצעות נקבע ליום 18 ביוני, 2012.
18. בהתאם לתנאי המכרז, חברת עזרה וביצרון הקצתה סך של 4 מיליון ש"ח לאספקה, תכנון והקמה של מתקני משחק בפארק החורשות.
19. במסמכי המכרז נכלל מפרט טכני הכולל תכנית המפרטת את מתקני המשחק הנדרשים, ובין היתר את מבנה המתקן, החומרים מהם עליו להיות עשוי ודרישות טכניות נוספות.
20. מבדיקת הביקורת עולה כי במסמכי המכרז נכללה דרישה מפורשת לכך שהקבלן הזוכה יציג לגבי כל מתקן משחק אישור של מכון התקנים. מסמכי המכרז דורשים הצגת אישורים של מכון התקנים לפני ואחרי ביצוע העבודות, כמפורט להלן:
- א. סעיף 3.4 למכרז קובע: "המציע, או יצרן מתקני המשחק המוצע על ידו, הנו בעל תו תקן של מכון התקנים לבטיחות מתקני המשחק מס' 1498 על כל חלקיו (1-7)".
- ב. סעיף 56.2 להסכם ההתקשרות בין החברה לקבלן, (אשר מהווה חלק ממסמכי המכרז), מחייב את הקבלן למסור אישור מכון התקנים על בטיחות המתקנים.

- ג. סעיף 57 להסכם ההתקשרות בין החברה לקבלן קובע: "...קבלת תכנית העדות ואישור מכון התקנים מהקבלן כאמור הינם תנאי מקדים לקבלת תעודת ההשלמה מהמנהל."
21. סעיף 11 לחוברת המכרז מפרט את אמות המידה לבחירת ההצעה הזוכה:
- הצעת העיצוב - 22.5%. (נראות, שילוב המתקנים בסביבה, חדשנות).
 - הצעת טיב המוצר - 47.5%. (איכות החומר וחוזק, ידידותי לסביבה, אורך חיי המוצר, מספר משתמשים בו זמנית במתקן).
 - שנת אחריות - 10%. (מספר שנות אחריות מעבר ל- 5 שנים, התקופה המינימאלית שנקבעה במרכז).
 - כללי - 20%. (התרשמות כללית מהמציע, וותק בענף, עבודות קודמות, מוניטין והמלצות).
22. למכרז הוגשו 3 הצעות, על ידי החברות הבאות:
- חברת ש. וס.
 - חברת נ. ל.
 - חברת א. נ.
23. מבדיקת מסמכי ועדת המכרזים עולה כי ביום 19 בספטמבר, 2012, הוכרזה חברת א. נ., אשר קיבלה את הציון הגבוה ביותר על ידי חברי ועדת המכרזים, כזוכה במכרז.
24. חברת נ. ל. הגישה עתירה לביטול המכרז לבית משפט המחוזי. ביום 2 בינואר, 2013, הורה בית המשפט על ביטול המכרז. בסופו של יום הצדדים (3 החברות) חתמו על הסכם פשרה, אשר חילק את העבודות ביניהם.
25. שלושת החברות חתמו על הסכמים לביצוע העבודות מול עזרה וביצרון, הסכומים אינם כוללים מע"מ:
- הסכם עם חברת א. נ. נחתם ביום 25 בפברואר, 2013. ההסכם קובע את היקף כמות וסוג המתקנים שיוקנו על ידי א. נ. ואת התמורה בסך של X ש"ח.
 - הסכם עם חברת ש. וס. נחתם ביום 23 באפריל, 2013. ההסכם קובע את היקף כמות וסוג המתקנים שיוקנו על ידי ש. וס. ואת התמורה בסך של X ש"ח.
 - הסכם עם חברת נ. ל. נחתם ביום 7 במרץ, 2013. ההסכם קובע את היקף כמות וסוג המתקנים שיוקנו על ידי נ. ל. ואת התמורה בסך של X ש"ח.
26. מבדיקת הביקורת את המסמכים שהועברו על ידי חברת עזרה וביצרון עולה כי נציגי אגף שפ"ע של העירייה היו מעורבים בשלבים השונים של המכרז, מנהל האגף סייע בהשגת הפשרה בין המציעים וכן נציגי האגף ליוו את התקנת המתקנים באתר.

27. הביקורת בחנה את התשלומים ששולמו לזוכים, הבדיקה נעשתה בהתאם לנתוני כרטסת הנהלת חשבונות של כל אחד מהזוכים בספרי עזרה וביצרון, להלן הממצאים, (הסכומים אינם כוללים מע"מ):

חברה	סכום שאושר במכרז (ש"ח)	תשלום בפועל (ש"ח)	הפרש (ש"ח)
א.נ.	X	Y	Z
ש. וס.	X	Y	Z
ג. ל	X	Y	Z
סה"כ	3,276,806	3,588,476	311,671

28. מבדיקת הביקורת עולה כי בהתאם לסעיף 5 להסכם הפשרה הייתה רשאית החברה להגדיל את התקציב ב- 250,000 ש"ח לכל חברה. כך שהסכום המכסימלי של הפרויקט היה למעלה מ- 4 מיליון ש"ח.

29. לביקורת נמסרו אישורי מכון התקנים בדבר בדיקות התאמה לדרישות התקן הישראלי שבוצעו למתקנים שהוצבו בפארק, להלן הממצאים:

א. חברת א. נ.

- (1) נמסרה לביקורת תעודת בדיקה של מכון התקנים מיום 23 במאי, 2013, הכוללת בדיקה של 27 מתקני משחקים שהותקנו בפארק על ידי חברת א. נ.
- (2) הביקורת ערכה ביקור בפארק ונמצא כי התעודה כוללת את כל המתקנים שהותקנו על ידי החברה.
- (3) מהתעודה עולה כי כל המתקנים שנבדקו מתאימים לדרישות התקן.

ב. חברת ש. וס.:

- (1) נמסרה לביקורת תעודת בדיקה של מכון התקנים מיום 27 ביוני, 2013, הכוללת בדיקה של 12 מתקני משחקים שהותקנו בפארק על ידי חברת ש. וס.
- (2) הביקורת ערכה ביקור בפארק ונמצא כי התעודה כוללת את כל המתקנים שהותקנו על ידי החברה.
- (3) מהתעודה עולה כי כל המתקנים שנבדקו מתאימים לדרישות התקן.

ג. נ. ל:

- (1) נמסרה לביקורת תעודת בדיקה של מכון התקנים מיום 20 באוקטובר, 2013, הכוללת בדיקה של מתקן משחקים אחד שהותקן בפארק על ידי חברת נ. ל.
- (2) הביקורת ערכה ביקור בפארק ונמצא כי התעודה כוללת את כל המתקנים שהותקנו על ידי החברה.
- (3) מהביקורת עולה כי המתקן שנבדק מתאים לדרישות התקן.

פרויקט מתחם אצטדיון המכביה, גינת משחקים C - בוצע ע"י חברת אתרים

30. גינת משחקים C, במתחם אצטדיון המכביה לשעבר, הוקמה על ידי חברת אתרים, חברה לפיתוח אתרי תיירות בתל-אביב יפו בע"מ (להלן - "חברת אתרים"). חוברת מכרז לתכנון והקמה של שלוש גינות משחקים, (הכוללות את גינה C, נשוא ביקורת זו), פורסמה בסוף שנת 2012. מועד הגשת ההצעות נקבע ליום 31 בינואר, 2013.

31. בחירת ההצעות הזוכות בוצעה על פי שני קריטריונים:

- א. הצעה מקצועית - הצעה זו כוללת את המפרט הטכני של תכנון הגינה והמתקנים, בהתאם לתנאי המכרז ניקוד האיכות בגין הצעה זו מהווה 80% מהציון הכולל.
- ב. הצעת מחיר לתחזוקת המתקנים.

32. למכרז הוגשו 4 הצעות על ידי החברות הבאות:

- א. חברת ש. וס.
- ב. חברת נ. ל.
- ג. חברת א. נ.
- ד. חברת ג. הפ.

33. מבדיקת מסמכי ועדת המכרזים עולה כי ביום 10 בפברואר, 2013, נערכה ישיבת ועדת מכרזים 8/2013 אשר דנה בין היתר במכרז הנזכר לעיל.

34. להלן טבלה המרכזת את הציונים שניתנו על ידי ועדת המכרזים:

שם המציע	ציון איכות (לאחר שיקלול 80%)	ציון מחיר (לאחר שיקלול 20%)	ציון סופי
נ. ל.	76.59	0	76.59
א. נ.	60.48	20	80.48
ש. וס.	55.63	0	55.63
ג. הפ. בע"מ	52.41	0	52.41

35. הביקורת מציינת כי מאחר וחברת א.נ. הציעה תחזוקה ללא עלות, (עלות סימלית של 1 ש"ח לחודש), בביצוע שקלול המחיר לשאר המתמודדים ציון המחיר שניתן להם היה "0".
36. היות והמציעות האחרות, ובעיקר חברת נ. ל. הציעו תחזוקה בסכומים משמעותיים, (כך למשל חברת נ. ל. הציעה עלות תחזוקה בסך של 10,220 ש"ח לחודש לגינה C). הרי שהציון הסופי של חברת א. נ. היה הגבוה ביותר.
37. בגלל הפערים בסכומי התחזוקה, זומנה חברת א. נ. לשימוע שנערך בתאריך 13 בפברואר, 2013, במהלכו הציגה את עמדתה והסבריה למחיר התחזוקה אליו התחייבה במסגרת המכרז. לאחר שוועדת המכרזים שמעה את ההסברים הוחלט להכריז על חברת א. נ., אשר קיבלה את הציון המצטבר הגבוה ביותר, כעל הזוכה במכרז.
38. מבדיקת הביקורת את מסמכי המכרז שהוגשו על ידי חברת א. נ. עולה כי רשימת המתקנים המוצעים כללה 25 מתקנים, בעלות כוללת של X ש"ח.
39. סעיף 23.5 למכרז קובע תנאי סף, לפיו על מציע להעסיק נאמן בטיחות שהוסמך על ידי מכון התקנים הישראלי לביצוע בדיקות תקופתיות. (בדיקות בטיחות בהתאם להוראות תקן 1498).
40. מבדיקת הביקורת עולה כי למסמכי המכרז של החברה הזוכה צורפו תעודות הסמכה רלוונטיות לגבי שני עובדים של החברה הזוכה.
41. כפי שעולה מהמסמכים שנמסרו לביקורת, במהלך העבודות הוחלט על ידי נציגי חברת אתרים על שינויים במפרט המוצע, כך שחלק מהמתקנים הוחלפו במתקנים אחרים. השינויים התבצעו תוך כדי התקדמות עבודות הפיתוח בשטח והתקנת המתקנים השונים (כך למשל, בשלב הראשון תוכננה כמות ספסלים גדולה ולאחר הקמת הפארק הוחלט להקטין אותה תמורת מתקנים אחרים).
- מזכיר חברת אתרים מסר בהתייחסותו לטיוטת ממצאי הביקורת, ביום 12 בינואר, 2015 כי: **"בנוגע למפורט בסעיף 41- ודגיש, שהשינוי במפרט הביא לכך שכמות המתקנים בגינת המשחקים הוגדלה, על חשבון הפחתת מספר הספסלים שהוצעו על ידי הקבלן המבצע. זה נעשה לאחר שהחברה הגיעה למסקנה שכמות הספסלים שהוצעה היא גדולה מדי. השינוי שבוצע הביא לכך שבפועל יכולים להשתמש בגינת המשחקים יותר ילדים בו זמנית."**
42. מבדיקת הביקורת עולה כי עלות המתקנים שהוסרו תואמת לעלות המתקנים שנוספו, כך שבפועל סופקו מתקנים בהתאם להתחייבות הזוכה במסמכי המכרז.

43. הביקורת בחנה את התשלומים ששולמו לזוכה, הבדיקה נעשתה על פי כרטסת הנהלת חשבונות של הזוכה בספרי חברת אתרים, להלן הממצאים, (הסכומים אינם כוללים מע"מ):

א. התשלום לזוכה בוצע ב- 3 מועדים, הסכומים ללא כוללים מע"מ:

(1) סך של X ש"ח, שולם כמקדמה ביום 8 במאי, 2013.

(2) סך של Y ש"ח, שולם ביום 29 באוגוסט, 2013.

(3) סך של Z ש"ח, שולם ביום 18 במאי, 2014.

ב. הסכום הכולל ששולם לחברת א. נ הינו W ש"ח, הסכום מהווה חריגה של 138,995 ש"ח, ביחס לסכום המכרז ולסכום ההצעה שהוגשה על ידי הזוכה.

44. לשאלת הביקורת מסרה מנהלת הנדסה ותשתיות בחברת אתרים כי מתוך הסכום האמור בסעיף הקודם, סך של 32,981 ש"ח נובע מתשלום התייקרויות על פי ההסכם. סכום החריגה בסך של 106,014 ש"ח, הינו סכום שאושר על ידי החברה בגין עבודות חריגות. לדעת החברה סכום החריגה סביר ביחס להיקף הפרויקט.

45. לביקורת נמסרו אישורי מכון התקנים מיום 27 ביוני, 2013, בדבר בדיקות התאמה לדרישות התקן הישראלי שבוצעו למתקנים שהוצבו בפארק, להלן הממצאים:

א. מעיון בתעודות הבדיקה עולה כי הן כוללות את כל המתקנים שהוצבו בפארק ואשר נזכרים בכתב הכמויות.

ב. מתעודות הבדיקה עולה כי כל המתקנים מתאימים לדרישות התקן.

פרויקט שדרות ההשכלה - בוצע על ידי חברת אחוזות החוף

46. פארק שדרות ההשכלה הוקם על ידי חברת אחוזות החוף בע"מ. הפארק ממוקם בשדרות ההשכלה בתל אביב, הפרויקט החל בשנת 2007, ונמסר לתחזוקת אגף שפ"ע בשנת 2009.

47. המכרז להקמת הפרויקט לא כלל התייחסות לתקציב ספציפי להקמת מתקני המשחקים, למכרז צורף כתב כמויות גלוי, אשר הכיל, בין היתר את פירוט מתקני המשחקים אותם יש להעמיד בפארק.

48. כתב הכמויות כלל את המחירים, כאשר על המציעים היה להציע הנחה עד לשיעור מרבי של 15%.

49. מבדיקת הסעיפים הרלוונטיים במסמכי המכרז, המתייחסים למתקני המשחקים עלו הממצאים הבאים:

- א. כתב הכמויות כולל פירוט של 5 מתקני משחקים, אשר על הזוכה להציב בתחומי הפארק. כתב הכמויות מגדיר את סוג המתקנים המדויק, (כולל מק"ט), ואת היצרן.
- ב. מבדיקת הביקורת עולה כי קיים שינוי בין כתב הכמויות במסמכי המכרז שהופקו ביום 15 באפריל, 2008, ובין כתב הכמויות שהועבר לביקורת ואשר הופק ביום 30 ביולי, 2009.
- ג. מבדיקת הביקורת עולה כי השינוי נובע מכך שבשלב ראשון התכנון היה להציב מתקנים של חברת M, אולם לאחר שהתברר כי אלו אינם עומדים בתקינה הרלוונטית, הוחלף הספק לחברת ש.ס. ולכן בוצעה החלפה של שני מתקנים.
50. בחירת ההצעות הזוכות בוצעה על פי שני קריטריונים:
- א. עמידה בתנאי הסף, כפי שהוגדרו במסמכי המכרז.
- ב. שיעור ההנחה על המחירים הנזכרים בכתב הכמויות.
51. סעיף 13 למסמכי המכרז פירט את השיקולים לבחירת ההצעה הזוכה:
- "13.1 החברה תהא רשאית להחליט על בחירת ההצעה המתאימה לה ביותר במטרה להבטיח לעצמה את מירב היתרונות.
- 13.2 החברה תהא רשאית שלא לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא. כמו כן, בנסיבות המפורטות במסמכי המכרז, החברה רשאית לבטל את המכרז או לדחותו, וכן להרחיב או לצמצם את היקפו.
- 13.3 מבלי לפגוע בהוראות המכרז ו/או החוזה ו/או בהוראות כל דין, בבחינת ההצעות, החברה תהא רשאית, אך לא חייבת, לשקול, בין היתר, את השיקולים המפורטים להלן, כולם או חלקם:
- 13.3.1 איכות וניסיון קודמים של המציע.
- 13.3.2 אמינותו של המציע.
- 13.3.3 ניסיון העבר של החברה ו/או כל חברה עירונית אחרת של העירייה ו/או של רשות מוניציפאלית אחרת בהתקשרות עם המציע, ובמידה ומדובר בתאגיד, גם עם מי מבעלי המניות בו, מנהליו, חברות בנות ו/או קשורות ו/או מסונפות אליו (כהגדרת מונחים אלה בחוק ניירות ערך, תשכ"ח - 1968), לרבות מי הפועלים דרך כלל מטעמו, וכל האמור גם בהתייחס לכל אחד מיחידיו, לרבות ניסיון העבר בביצוע עבודות על פי הזמנת עיריית תל אביב יפו ו/או חברות עירוניות כאמור, לשביעות רצונם ו/או אי התגלעותן של מחלוקות בין המציע לבין מי מאנפי העירייה, בקשר לעבודות כאמור, לרבות בקשר למסירתן של העבודות.
- 13.3.4 כוח האדם, הציוד ויתר המשאבים העומדים לרשות המציע לצורך ביצוע העבודות.

13.3.5. מידע מן המרשם הפלילי לגבי המציע, ואם היה תאגיד, גם מידע הנוגע למנהליו ו/או לבעלי מניותיו, וכן מידע המובא לידיעתה של החברה בהצהרות המציע במכרז.

13.3.6. העובדה שההצעה, כולה או חלקה, לוקה בשגיאות מהותיות.

13.3.7. התרשמות כי ההצעה, כולה או חלקה, מבוססת על אי הבנה או הנחות שגויות.

13.3.8. העובדה שהמציע לא העלים מקום המעון מלוי או חתימה במסמכי המכרז.

13.3.9. קיומם של תיקון ו/או שינוי ו/או השמטה ו/או הסתייגות ו/או התניה ו/או תוספת בנוסח מסמכי המכרז.

13.4. למען הסר ספק, מובהר בזאת כי הרשימה המפורטת לעיל מובאת כדוגמא לשיקולים אפשריים בלבד, ואינה מהווה רשימה סגורה כלל וכלל. אין באמור ברשימה זו כדי לפגוע בשיקולים אחרים ו/או נוספים שהחברה תהא רשאית להתחשב בהם.

52. למכרז הוגשו 2 הצעות על ידי החברות הבאות:

א. חברת ד. ע.

ב. חברת ע. ל.

53. בתאריך 6 במאי, 2008 לאחר פתיחת תיבת המכרזים, כתבה היועצת המשפטית של החברה לחברי ועדת המכרזים, כי: "במכרז שבנדון הוגשו שתי הצעות. ההצעה הזולה ביותר... הינה הצעתה של חברת ד. ע.. כפי שיפורט להלן, המלצתנו הנה לבחור בהצעה זו כהצעה הזוכה במכרז..." ביחס להצעה של חברת ע. ל. הוסיפה היועצת המשפטית של חברת אחוזות החוף כי: "ההצעה עומדת בכל תנאי הסף של המכרז למעט אי בהירות לגבי הניסיון הנדרש כמפורט להלן:

על פי הערת אגף הפרויקטים בהתייחסות המצ"ב למכתבי זה, סך כל הפרויקטים שצוינו בהצעת ע. ל. בני. עולה על סך של 10 מיליון ש"ח כנדרש, אך לא צוין בהצעה כל פרויקט שבוצע או הסתיים בהיקף של למעלה מ- 5 מיליון ש"ח לא כולל מע"מ, כנדרש בתנאי הסף. לפיכך ההמלצה הינה לפנות לקבלן בבקשה לקבלת הבהרות."

בסיפא של המכתב כותבת היועצת המשפטית: "לאור האמור, ההמלצה הנה לבחור בהצעתה של חברת ד. ע.. כהצעה הזוכה במכרז, לאור היוותה ההצעה הזולה ביותר... ועומדת בתנאי המכרז, בכפוף להסתייגות... כיוון שהצעה ע. ל. אינה מועמדת לזכייה, ההמלצה היא שלא להידרש, בשלב זה, לנושא דרישת הניסיון וקבלת הבהרות בנושא."

54. בתאריך 15 במאי, 2008 נערכה ישיבת ועדת מכרזים 4/2008, שדנה בין היתר בנושא פרויקט פארק ההשכלה. מבחינת הביקורת את פרוטוקול הוועדה עולה כי הדיון שנערך בנושא היה תמציתי והתייחס לשאלה שדנה בשימוש בקבלני משנה. במהלך הדיון ציינה היועצת המשפטית של החברה כי: "קיימות שתי סוגיות: השלמת מסמכי ההתאגדות של החברה על ידי הקבלן ד. ע. (מדובר בפגם טכני) והשנייה נושא ע. ל. - לא ברור האם הוא עומד בתנאי הסף של ניסיון, אך

אין צורך שהוועדה תידרש לסוגיה זו כיוון שהצעתו אינה מועמדת לזכייה." (ההסתרה אינה במקור).

55. הביקורת תמהה כיצד הוחלט על ידי היועצת המשפטית כי ע. ל. אינה מועמדת לזכייה וזאת עוד טרם קיומה של ועדת המכרזים שדנה בנושא, כפי שעולה ממכתבה מתאריך 6 במאי, 2008. השירות במשפטי מסר בתגובתו לטיוטת הממצאים, ביום 20 בינואר, 2015 כי:

"מדבריה של היועצת המשפטית של חברת אחוזות החוף בע"מ, במכתבה מיום 6.5.2008, אשר פירטה את נתוני שתי ההצעות שהוגשו למכרז פרויקט שדרות ההשכלה, עולה כי לדעתה לחברת ע. ל. סיכויי נמוך יותר לזכות במכרז זה, שכן הצעה שהוגשה על ידי חברה זו גבוהה יותר מהצעה שהוגשה על ידי חברת ד.ע.. בשל כך, אף המליצה היועצת המשפטית על הצעת ד.ע. כהצעה הזוכה במכרז.

ככלל, פנייה למשתתף במכרז בבקשה לקבלת הבהרות או מסמכים (בהתאם לתנאי המכרז) יש בה כדי להטריח את אותו המשתתף, אשר צריך להמציא מסמכים שונים, מידי פעם בלוח זמנים צפוף, בכדי להבהיר את עמידתו בתנאי הסף. לעיתים, כאשר ברור כי סיכויי הזכייה של אותו משתתף במכרז נמוכים (בין היתר בשל דירוג הצעתו יחסית להצעות משתתפים אחרים), אין טעם להטריח את אותו המשתתף בפנייה שכזו או לעכב את לוחות הזמנים של בדיקת מסמכי המכרז בשל פנייה שכזו. בכל מקרה, היה ובסופו של ההליך ייפסלו ההצעות שהוגשו למכרז על ידי ועדת המכרזים, באופן שסיכויי הזכייה של הצעה שדורגה במקום נמוך יעלו, תמיד ניתן לפנות לאותו משתתף במכרז ולבקש את ההבהרות הנחוצות לצורך עמידתו בתנאי הסף.

ייתכן כי הנוסח כפי שהוא מובא במכתבה המצוטט של היועצת המשפטית של חברת אחוזות החוף, אינו הנוסח בו היינו נוקטים, אך ההמלצה עצמה שלא להידרש באותו מועד לסוגיית הניסיון של חברת ע. ל. ולא לדרוש מחברה זו הבהרות ו/או השלמות, הינה המלצה סבירה בנסיבות העניין ומשכך, אין בה כל פגם."

תגובת הביקורת: כפי שעולה מסעיף 13 למסמכי המכרז, ההצעה הכספית אינה הקריטריון היחיד לבחינת ההצעות במכרז, (קיימים מקרים בהם ההצעה הזוכה אינה דווקא הזולה יותר, אלא המקצועית/איכותית יותר). מכתב היועצת המשפטית נשלח לוועדת המכרזים עוד בטרם נדונו ההצעות במכרז ובטרם דורגו, מכאן לא ברורה האמירה כי סיכויי הזכייה היו נמוכים בשל דירוג נמוך יחסית למשתתפים האחרים. לדעת הביקורת, מכתב היועצת המשפטית מנע דיון מעמיק של ועדת המכרזים, ובחינת ההצעות בהתאם לקריטריונים הנוספים הקבועים במכרז והביא לכך שההצעה הכספית הייתה המדד היחיד לבחירת הזוכה, בניגוד לתנאי המכרז.

56. מבדיקת הביקורת את כתב הכמויות עולה כי המכרז כולל התקנה של מכלול נדנדות מתוצרת חברת מ. בעלות של 340,000 ש"ח וכן 3 מתקני ספורט בעלות כוללת של כ- 40,000 ש"ח נוספים.
57. בפגישה שערכה הביקורת עם מנכ"ל החברה ומנהלת אגף הפרויקטים נמסר כי ההחלטה הראשונית כי חברת מ. תספק (כקבלן משנה של הקבלן שזכה בפרויקט) את המתקנים הייתה של אדריכל הפרויקט בהתאם ל"חזון" האדריכלי, כאשר הכוונה הייתה להתקין אלמנטים שאינם סטנדרטיים מתוך מטרה לשמר את העבר של המקום.
58. לביקורת נמסרו פרוטוקולים וסיכומי דיון שנערכו בחברת אחוזות החוף בכל הנוגע למתקני המשחקים שיוצבו בפארק, מבדיקת המסמכים עולה כי בחלק מהפגישות השתתפו נציגי אגף שפ"ע אשר היו שותפים להחלטות בדבר המתקנים שיוצבו בפארק.
59. מנכ"ל החברה ומנהלת אגף הפרויקטים מסרו לביקורת כי לאחר שהתברר שחברת מ. אינה עומדת בתנאי המכרז היות ולא היו ברשותה את האישורים הנדרשים ממכון התקנים, הוחלט להתקין את המתקנים על ידי חברת ש. וס. כאשר חלק מהמתקנים נבחרו מתוך הקטלוג של חברת ש. וס. וחלק יוצרו במיוחד לפרויקט.
60. הביקורת מציינת כי חברת ש. וס. הינה אחת משלוש החברות שנבחרו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע, נמצאו כעומדות בהוראות התקן, ואושרו להתקנת מתקני משחקים ברחבי תל אביב-יפו.
61. לביקורת נמסרו תעודות בדיקה של מכון התקנים, מיום 13 ביולי 2009, מעיון בתעודות הבדיקה עולה כי הן המתייחסות לכל המתקנים שהותקנו בפארק. כמו כן נמצא כי כל המתקנים מתאימים לדרישות התקן.

פרויקט בית הבילויים - בוצע על ידי חברת נתיבי איילון

62. פארק בית הבילויים, הוקם על ידי חברת נתיבי איילון בע"מ, הפארק הוקם כחלק מפרויקט מנהרת בית הבילויים שביצעה נתיבי איילון. מתקני המשחקים נפתחו לשימוש הציבור בחודש אוקטובר, 2013.
63. לצורך הקמת הפארק יצא מכרז פומבי, כתב הכמויות להקמת הפארק כלל בין היתר פרק המתייחס למתקני המשחקים שיש להקים בשטחו.
64. כפי שנמסר לביקורת על ידי מלווה הפרויקט מטעם חברת נתיבי איילון, ומנהל הפרויקט מטעם חברת א. ס., החברה שניהלה וביקרה את ביצוע הפרויקט, כתב הכמויות בנושא מתקני המשחקים התבסס על אפיון המתקנים, כפי שנקבע על ידי אדריכל הפרויקט ובשיתוף רכז הפרויקטים באגף שפ"ע.

65. מבדיקת הביקורת עולה כי בשלב ראשון כתב הכמויות, (תת פרק 40.01), כלל מתקני משחקים של חברת ג., כאשר צוין כי לחילופין, הזוכה יוכל להתקין מתקנים שווי ערך.
66. מנהל הפרויקט מסר לביקורת כי לאחר שנבחר הזוכה והחלו העבודות, התקבלה הודעה מאגף שפ"ע, לפיה חברת ג. אינה אחת החברות שזכו במכרז המסגרת שערך אגף שפ"ע לבחירת חברות להתקנת מתקני משחקים, ולכן לא ניתן יהיה להתקין מתקנים מתוצרתה.
67. מבדיקת הסעיפים הרלוונטיים במסמכי המכרז, המתייחסים למתקני המשחקים עלו הממצאים הבאים:
- א. כתב הכמויות כולל פירוט של 4 מתקני משחקים, אשר על הזוכה להציב בתחומי הפארק. כתב הכמויות מגדיר את סוג המתקנים המדויק, (כולל מק"ט), ואת היצרן, חברת ג.
- ב. לאחר שנבחר הזוכה והחלו העבודות, התקבלה הודעה מאגף שפ"ע כי חברת ג. לא זכתה במכרז המסגרת שערך האגף לבחירת חברות להתקנת מתקני משחקים, ולכן לא ניתן להתקין מתקנים מתוצרתה.
- ג. אגף שפ"ע העביר למנהל הפרויקט את שמות שלושת החברות שזכו במכרז המסגרת, שלושת החברות הגישו הצעות, נבחרה הצעתה של חברת ש. וס. אשר הייתה הזולה ביותר וכן עמדה בלוחות הזמנים שנקבעו להשלמת הפרויקט והתקנת המתקנים.
- ד. מבדיקת הביקורת את הצעתה של חברת ש. וס., עולה כי ההצעה כללה התקנת 5 מתקנים במקום המתקנים הנזכרים בכתב הכמויות. מבדיקת ההצעה הכספית עולה כי חברת ש. וס. העניקה הנחה בשיעור של כ- 16% מהאומדן שנקבע בכתב הכמויות.
68. מנהל הפרויקט מסר לביקורת כי לאחר התקנת המתקנים, ועד להשלמת בדיקות ההתאמה לתקן, המקום גודר והוצב שומר שמנע את השימוש במתקנים. לאחר השלמת הבדיקה, המתקנים נמצאו כמתאימים לתקן ונמסרו לתחזוקה וטיפול על ידי אגף שפ"ע.
69. לביקורת נמסרו תעודות בדיקה מיום 22 באוקטובר, 2013, המתייחסות לעמידתם של המתקנים בתקן, מעיון בתעודות הבדיקה עולה כי הן המתייחסות לכל המתקנים שהותקנו בפארק. כמו כן נמצא כי כל המתקנים מתאימים לדרישות התקן.

בנייה ושיפוץ של חצרות גני ילדים

70. הביקורת בחנה את ההתנהלות והתיאום בין האגפים השונים בעירייה וחברת עזרה וביצרון בכל הקשור בנושא התקנת מתקני משחקים במהלך בנייה ו/או שיפוץ גני ילדים.

71. במסגרת זו הביקורת נפגשה עם הגורמים הבאים:
- מנהל אגף שפ"ע.
 - מנהל המחלקה להצטיידות ולאספקה באגף משאבי חינוך במינהל החינוך בעירייה.
 - סגן מנהל האגף לתפעול באגף מבני ציבור במינהל בת"ש.
72. מנהל המחלקה להצטיידות ולאספקה מסר לביקורת כי ככלל החלוקה הינה:
- אגף משאבי חינוך אחראי על עבודות השיפוץ בגנים קיימים.
 - אגף מבני ציבור אחראי על בניית גנים חדשים.
73. עד לתחילת שנת 2013, עבודות השיפוץ בוצעו על ידי העברת פקודות עבודה לאגף שפ"ע. החל משנת 2013, עבודות השיפוצים מבוצעות על ידי אגף משאבי חינוך באמצעות קבלנים חיצוניים.
74. אגף משאבי חינוך בוחר את הקבלנים לביצוע השיפוצים מתוך רשימת הקבלנים שזכו במכרז המסגרת שנערך על ידי אגף מבני ציבור.
75. מנהל המחלקה להצטיידות מסר לביקורת כי תהליך העבודה בכל הקשור לשיפוץ גני ילדים הינו:
- מחלקת גני ילדים באגף החינוך יחד עם מינהל החינוך מחליטים על הגנים שישופצו.
 - מבוצע סיור שטח עם הקבלנים, כאשר מנהל המחלקה להצטיידות נלווה לסיור. לאחר הסיור נבחר הקבלן לביצוע העבודה. הבחירה בקבלן שיבצע את העבודה בוצעה על סמך שקלול של המחיר המוצע ושיעור חלוקת העבודה בין הקבלנים על פי תנאי מכרז המסגרת שנערך על ידי אגף מבני ציבור.
 - במסגרת ההסכם, הקבלן המבצע מתחייב כי מתקני המשחקים יותקנו על ידי אחת החברות שנבחרו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע.
 - בסיום העבודה נערך סיור מסירה, בין היתר בהשתתפות מנהל המחלקה להצטיידות ולאספקה במינהל החינוך בעירייה ונציג אגף שפ"ע, במסגרתו מועבר הגן לטיפול ותחזוקה של אגף שפ"ע.
76. לבקשת הביקורת העביר מנהל מחלקת הצטיידות ואספקה את רשימת גני הילדים, אשר שופצו על ידי אגף משאבי חינוך בשנים 2013-2014, ממנה עולה כי:
- בשנת 2013 שופצו על ידי אגף משאבי חינוך 33 גני ילדים.
 - בשנת 2014 שופצו על ידי אגף משאבי חינוך 28 גני ילדים, (הנתון נכון ליום 9 בנובמבר, 2014).

ג. הביקורת בחנה את קיומם של אישורי מכון התקנים במדגם גני ילדים, (5 גנים אשר שופצו בשנת 2013 ו- 5 גנים אשר שופצו בשנת 2014). מממצאי הביקורת עולה כי כלל המתקנים הותקנו על ידי חברות שנבחרו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע ונמצאו אישורי מכון התקנים הנדרשים על עמידת המתקנים בתקן הרלוונטי:

(1) שנת 2013:

- (א) שני גני ילדים ברחוב משה דיין 80: המתקנים הותקנו על ידי חברת נ. ע., אחת משלושת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. לביקורת הועברו 2 תעודות מכון התקנים מיום 7 באוגוסט 2013, המתייחסות לשני הגנים ולכל המתקנים.
- (ב) גן ילדים ברחוב שאול אביגור 7: המתקנים הותקנו על ידי חברת ש. וס., אחת משלושת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. לביקורת הועברה תעודת מכון התקנים מיום 28 ביולי, 2013.
- (ג) שני גני ילדים ברחוב הפלמ"ח 14: המתקנים הותקנו על ידי חברת נ.ע., אחת משלושת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. לביקורת הועברו תעודות מכון התקנים מיום 1 בספטמבר 2013.

(2) שנת 2014:

- (א) גן ילדים ברחוב רינגלבלום 7: המתקנים הותקנו על ידי חברת ש. וס., אחת משלושת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. לביקורת הועברה הצהרת יצרן המאשרת כי התקנת המתקנים נעשתה בהתאם לתקן. (הביקורת מציינת כי כחלק מפישוט הליכי התאמה לתקן, מכון התקנים הסמיך מספר יצרנים, בין היתר את היצרנים שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע, להנפיק הצהרות יצרן על התאמת המתקנים לתקן).
- (ב) גן ילדים ברחוב רינגלבלום 14: המתקנים הותקנו על ידי חברת ש. וס., אחת משלושת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. לביקורת הועברה הצהרת יצרן המאשרת כי התקנת המתקנים נעשתה בהתאם לתקן.
- (ג) 4 גני ילדים ברחוב סמטת איתן: המתקנים הותקנו על ידי חברת א. נ., אחת משלושת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. לביקורת הועברו הצהרות יצרן המאשרות כי התקנת המתקנים נעשתה בהתאם לתקן.

77. לדברי מנהל מחלקת הצטיידות ואספקה באגף משאבי חינוך אין למחלקתו כמעט נגיעה בכל הקשור לבניית גני ילדים חדשים. היות וכך הוא ו/או נציג אחר של האגף אינם מזומנים ואינם משתתפים בסירוי המסירה של גנים אלו.

גני ילדים שנבנו על ידי חברת עזרה וביצרון בשנים 2012-2013

78. במהלך איסוף המסמכים הגיע לידי הביקורת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה מיום 26 במאי, 2014, המתייחס לכך שבמספר גני ילדים אשר נבנו ו/או שופצו בשנת 2013, הותקנו מתקני משחקים על ידי חברה שאינה מאושרת על ידי מכון התקנים ואינה בעלת היתר לסמן את המתקנים מתוצרתה בתו תקן, זאת בניגוד לתקן המחייב.

79. הביקורת מצאה כי הגנים הרלוונטיים נבנו ו/או שופצו על ידי חברת עזרה וביצרון, (להלן-"החברה"), באמצעות קבלנים חיצוניים. מבדיקת הביקורת עולה כי מדובר על עבודות הקמה, שיפוץ ושדרוג של חצרות בגני ילדים הבאים:

א. גן ילדים ברחוב לוי יצחק 24.

ב. גן ילדים ברחוב חתם סופר.

ג. גן ילדים ברחוב אבוקה.

80. במכתבה ששלחה החברה לביקורת ביום 5 בנובמבר, 2014, מציינת החברה כי מזמין העבודות בגני הילדים הינו אגף מבני ציבור.

81. מנכ"ל החברה וסמנכ"לית הנדסה בחברה מסרו לביקורת כי החברה ערכה מכרז מסגרת לבחירת קבלנים לביצוע עבודות בנייה, בין היתר לבניית גני ילדים, נכון למועד הביקורת לחברה 3 קבלנים שנבחרו במכרז המסגרת.

82. בחירת הקבלן לבניית גן ספציפי נערכת באמצעות הליך התמחרות בין הקבלנים שנכנסו למאגר החברה, כאשר ההתמחרות היא על המחיר הכולל להקמת הגן ובין היתר גם התקנה של מתקני המשחק.

83. סמנכ"לית הנדסה בחברה מסרה כי בכל הקשור למתקני המשחק, תנאי החוזה מחייבים את הקבלן לעמוד בכל דרישות התקן שנקבעו בנושא, ובין היתר להשתמש בקבלני משנה בעלי תו תקן של מכון התקנים.

84.

כאמור לעיל, במהלך עבודת הביקורת נמצא כי בגנים הנזכרים לעיל הותקנו מתקני משחקים שאינם עומדים בתקן המחייב, המתקנים נרכשו מספק/קבלן משנה שלא קיבל את אישור מכון התקנים להתקנת מתקני משחקים ואשר אינו נמנה עם אחת מהחברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. בנוסף, אישור בטיחות ההתקנה בגנים הנבדקים בוצע על ידי גורם שלא הוסמך לכך על ידי מכון התקנים כנדרש.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים, בתאריך 20 בינואר, 2015 כי: "ראשית, במסגרת תפקידה משמשת החברה כזרוע הארוכה של העירייה, והיא מבצעת עבור העירייה פרויקטים שונים על פי דרישות והנחיות העירייה. במסגרת עבודתה מבצעת החברה את כל שלבי הפרויקט באמצעות קבלנים מטעמה, והכל תוך קבלת אישורים ועדכונים מאת נציגי העירייה. עם סיום הפרויקט מתבצעת מסירתו הפורמאלית לידי העירייה, ובתום שנת הבדק מסתיימת עבודתה של החברה.

החברה כפופה לחוק חובת המכרזים ולנוהל המכרזים אשר אושר על ידי דירקטוריון החברה. בהתאם לחוק ולנוהל, החברה מחויבת בפרסום מכרז פומבי בעת התקשרות עם קבלן לצורך ביצוע עבודות בסכומים הנקובים בוהל. לאחר שנבחר קבלן מבצע (בין אם באמצעות מכרז פומבי, ובין אם מתוך מאגר של קבלני מסגרת שנבחרו כתוצאה ממכרז), החברה מתקשרת עם קבלן ראשי והוא אחראי לביצוע כל הפרויקט, בין בעצמו, ובין באמצעות קבלני משנה מטעמו. יצוין כי בהסכמים שבין החברה לבין קבלניה, מחויבים האחרונים לפעול על פי הדין, ולקיים כל הוראה ו/או תקן אשר קיימים.

כפיפות החברה לחוק חובת המכרזים ולנוהל אינה מאפשרת לה מבחינה חוקית להתקשר עם קבלני המסגרת של אגף שפ"ע. לפיכך הערת הביקורת בסעיף 85 אינה מתאימה לאור המצב המשפטי המתואר לעיל.

באשר לסיפא של הסעיף לפיו "אישור בטיחות ההתקנה בוצע על ידי גורם שלא הוסמך לכך על ידי מכון התקנים כנדרש" יודגש כי המהנדס מטעם הקבלן הראשי איתו התקשרה החברה הציג למפקח מטעם החברה תעודת בדיקה מטעם מכון התקנים המאשרת כי המוצרים של חברת פ. עומדים בתו תקן 1498. המפקח מטעם החברה הבהיר לקבלן כי חובתו לקבל אישור מתאים עם גמר עבודות ההתקנה באתר, וזאת בהתאם לסיכום הבדיקה של מכון התקנים שבה נקבע כי: "יש לזמן את נציג מכון התקנים לבחינת האתר בגמר עבודת ההתקנה".

עם זאת יצוין כי בעמוד השני של אישורי הבדיקות של מכון התקנים נוספה הערה אשר באותה העת לא הושם אליה הלב, ולפיה "מסמך זה אינו היתר לסימון המוצר בתו תקן".

תגובת הביקורת:

כפי שעולה מבדיקת הביקורת פרויקטים אחרים הנזכרים בדוח זה, הרי שבכל הקשור להתקנת מתקני משחקים חברות עירוניות אחרות כן התקשרו עם הקבלנים שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע. יתרה מכך, לאחר קבלת מכתבו של הממונה על התקינה הוחלפו המתקנים הלא תקינים על במתקניה של חברת ש.ו.ס. אשר הינה אחת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע.

85. מבדיקת הביקורת עולה כי חברת עזרה וביצרון לא עדכנה את אגף שפ"ע/משאבי חינוך לגבי העובדה כי בכוונתם לרכוש את מתקני המשחקים מחברת פ., בעת תכנון העבודה. כתוצאה מכך נוצר נתק בהעברת המידע בין היחידות השונות בעירייה, כך שעזרה וביצרון למעשה לא הייתה מודעת לעובדה כי מתקניה של חברת פ. אינם עומדים בתקן הנדרש, ולכן אין להתקינם.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים, בתאריך 20 בינואר, 2015 כי: "על מנת להתייחס לאמור בסעיף נקדים ונאמר כי החברה פועלת בכפוף לפרוגרמה התכנונית אשר מציב לה מינהל החינוך. על פי הוראות הפרוגרמה (סעיף 12) מחויבת החברה לספק מתקני משחק אשר עומדים בתקן 1498, וכן היא מחויבת לתאם מול מינהל החינוך את סוג מתקני המשחק שיוחקו. אין כל הוראה ו/או הנחייה לפיה החברה מחויבת ו/או נדרשת לאשר מול מינהל החינוך את זהות הקבלן ממנו נרכשים מתקני המשחק. לפיכך מבוקש למחוק את ההערה המתייחסת לאי עדכון אגף שפ"ע/משאבי חינוך לגבי העובדה שבכוונתה לרכוש את המתקנים מאת חברת פ.

באשר לסיפא של סעיף 86 יצוין כי על פי תעודות הבדיקה של מכון התקנים שהגישה חברת פ. לחברה ניתן ללמוד כי היא המוצרים נושאים תו תקן (וזאת בשונה מן האפשרות לסמנם בתו תקן אשר לא הותרה במסגרת אישור מכון התקנים). באותה העת גם העירייה וגם החברה לא היו מודעות לעובדה שמתקני חברת פ. שהותקנו על ידי פ. אינם נושאים תו תקן, ועובדה זו התבררה לחברה ולעירייה רק כשנה לאחר סיום העבודות ומסירתן לעירייה, עם קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה.

כפי שהובהר לעיל, בפני המפקח ובפני הגורמים השונים הוצגו תעודות ואישורים שנחזו להיות תקינים, ואשר מהם ניתן היה ללמוד כי מתקני המשחק של חברת פ. עומדים בתו התקן (ראה נספח א'). זאת ועוד, הקבלן הציג למפקח מטעם החברה אישור מאת מעבדת איזוטופ שכותרתה "עבודות גמר – בדיקת מתקני משחקים – בדיקה תקופתית" אשר נחתמה על ידי "מהנדס ראשי לבדיקות עבודות גמר". בהקשר זה נציין כי איזוטופ הנה מעבדה מוסמכת וידועה בענף הבנייה, והגורם שבדק את הדברים סבר לתומו כי היא מעבדה מוסמכת גם בעניין זה.

נציין כי מקור הטעות נבע, ככל הנראה, מן העובדה שמעבדת איזוטופ הנה מעבדה מוסמכת בענף הבנייה, וקשה היה להעלות על הדעת כי היא תנפיק אישור אשר היא אינה מוסמכת לתתו.

תגובת הביקורת:

היות ובסיום העבודות המתקנים עוברים לאחריותו של אגף שפ"ע, והיות ובאגף שפ"ע נמצא הידע המקצועי הנדרש בתחום מתקני המשחקים הרי שקיימת חשיבות רבה למעורבותו של אגף שפ"ע בכל התהליכים הכוללים התקנת מתקני משחקים.

86. יתרה מכך, מבדיקת הביקורת עולה כי לאור תהליך העבודה הקיים בעזרה וביצרון, גם בשלב סיוור המסירה של הגנים לא זומנו נציגי אגף שפ"ע ונציגי מנהל החינוך, דבר שמנע בחינה ובקרה נוספת על עמידת המתקנים בדרישות התקן.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיטוט הממצאים, בתאריך 20 בינואר, 2015 כי: "לסיוור המסירה של גן חתם סופר ושל גן אבוקה זומנו נציגי מנהל חינוך, ומר א. וממניהל החינוך אף נכח בסיוור המסירה של גן אבוקה שהתקיים ב- 20.08.2013.

לגבי זימון נציגי שפ"ע - החברה נוהגת לזמן לסיוור המסירה את נציגי האגף אשר הזמין את העבודות מאת החברה. רק בחודש אוגוסט 2014 התקבלה הנחייה מאת העירייה לזמן את נציגי שפ"ע לכל סיוור המסירה של גני הילדים, והחברה פועלת בהתאם להנחיה זו."

87. עוד נמצא כי רק לאחר קבלת מכתב התראה ממשרד הכלכלה, כשנה לאחר סיום העבודות, החלו הגורמים השונים בעירייה לבחון הנושא.

88. לאחר סיוור שערך מנהל מחלקת הצטיידות ואספקה באגף משאבי חינוך, ממנו עלה כי אכן מדובר במתקנים שהותקנו על ידי חברה שאינה בעלת תקן, הוחלפו המתקנים הלא תקינים במתקנים של חברת ש.ו.ס., אשר הינה אחת החברות שזכו במכרז המסגרת של אגף שפ"ע.

89. מבדיקת הביקורת את ההתנהלות בכל הקשור להתקנת המתקנים הלא תקינים עלו הממצאים הבאים:

א. שתי חצרות ברחוב ל. י. 24:

- (1) הגורם שהזמין את ביצוע השיפוץ הינו אגף מבני ציבור.
- (2) הפיקוח והביקורת נעשו על ידי מר י. ה. מחברת י. .
- (3) מבדיקת הביקורת עולה כי מתקני המשחקים הותקנו באמצעות קבלן משנה, חברת "פ.", שפועלת ללא אישור מכון התקנים למתקני משחקים ואינה רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיטוט הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "כפי שהובהר לעיל, חברת פ. הציגה לחברה תעודות בדיקה של מכון התקנים מהם ניתן היה ללמוד כי היא המוצרים נושאים תו תקן. עד למועד קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה, גם העירייה, וגם החברה, לא היו

מודעות לעובדה שהמתקנים שהותקנו על ידי חברת פ. אינם עומדים בתו התקן כיוון שהיא אינה רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן, ועובדה זו התבררה לחברה ולעירייה רק כשנה לאחר סיום העבודות ומסירתן לעירייה, עם קבלת מכתבו של הממונה על התקניה במשרד הכלכלה".

(4) בתיק הגן שנמסר לביקורת על ידי אגף שפ"ע נמצא אישור מיום 3 באוקטובר, 2013, של חברת מ.א.א, החתום על ידי מר מ. ר, (מהנדס מטעם הקבלן), שאישור כי המתקנים עומדים בהוראות התקן.

(5) סיור מסירה נערך ביום 26 באוגוסט, 2013. רשימת הנוכחים לא כללה את נציג אגף שפ"ע.

(6) מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיטוט הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "באשר לנטען בסעיף קטן (5) יצוין כי אכן נציגי אגף שפ"ע לא הוזמנו לסיור המסירה, אלא רק נציגי מזמין העבודות - מינהל החינוך, וראה ההתייחסות לעיל, ובכל מקרה ספק אם היה בזימונם כדי לאתר את התקלה של חברת פ. שכן רק עם קבלת מכתב הממונה על התקניה במשרד הכלכלה הסתברו העבודות הנוגעות לחברת פ.".

(7) בתאריך 3 באוקטובר, 2013, הועברה תעודת השלמה ואישור על תיקון הליקויים.

(8) הגנים נמסרו לידי המזמין, אגף מבני ציבור ומינהל החינוך.

(9) מבדיקת הביקורת וכפי שאושר על ידי מנהל אגף שפ"ע, חברת מ.א.א ומר מ. ר. אינם מורשים על ידי מכון התקנים להנפיק אישורי עמידה בתקן ואישורי בטיחות למתקני משחקים, ולפיכך האישור שהופק אינו תקף ואינו עומד בהוראות התקן.

(10) לאחר שהתברר כי המתקנים אינם עומדים בהוראות התקן, הוחלפו כל המתקנים בגן. מבדיקת הביקורת נמצא כי בהתאם להצהרת היצרן החלפת המתקנים על ידי חברת ש. וס. בוצעה בתאריך 10 ביוני, 2014.

ב. שתי חצרות ברחוב ת. ס.:

(1) הגורם שהזמין את ביצוע השיפוץ הינו אגף מבני ציבור.

(2) הפיקוח והביקורת נעשו על ידי מר י. מחברת י. .

(3) מבדיקת הביקורת עולה כי מתקני המשחקים הותקנו באמצעות קבלן משנה, חברת פ.פ., שפועלת ללא אישור מכון התקנים למתקני משחקים ואינה רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "כפי שהובהר לעיל, חברת פ. הציגה לחברה תעודות בדיקה של מכון התקנים מהם ניתן היה ללמוד כי היא המוצרים נושאים תו תקן. עד למועד קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה, גם העירייה, וגם החברה, לא היו מודעות לעובדה שהמתקנים שהותקנו על ידי חברת פ. אינם עומדים בתו התקן כיוון שהיא אינה רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן, ועובדה זו התבררה לחברה ולעירייה רק כשנה לאחר סיום העבודות ומסירתן לעירייה, עם קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה."

(4) בתיק הגן שנמסר לביקורת על ידי אגף שפ"ע נמצא אישור של חברת מ.א.א., החתום על ידי מר מ. ר. (מהנדס מטעם הקבלן), מיום 3 באוקטובר, 2013 המאשר כי המתקנים עומדים בהוראות התקן.

(5) מבדיקת הביקורת וכפי שאושר על ידי מנהל אגף שפ"ע, חברת מ.א.א. ומר מ. ר. אינם מורשים על ידי מכון התקנים להנפיק אישורי עמידה בתקן ואישורי בטיחות למתקני משחקים, ולפיכך האישור שהופק אינו תקף ואינו עומד בהוראות התקן.

(6) סיור מסירה נערך ביום 26 באוגוסט, 2013. רשימת הנוכחים בסיור לא כללה את נציג אגף שפ"ע.

(7) מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "באשר לנטען בסעיף קטן (6) יצוין כי אכן נציגי אגף שפ"ע לא הוזמנו לסיור המסירה, אלא רק נציגי מזמין העבודות - מינהל החינוך, וראה ההתייחסות לעיל, ובכל מקרה ספק אם היה בזימונם כדי לאתר את התקלה של חברת פ.טוריז שכן רק עם קבלת מכתב הממונה על התקינה במשרד הכלכלה הסתברו העבודות הנוגעות לחברת פ."

(8) בתאריך 3 באוקטובר, 2013, הועברה תעודת השלמה ואישור על תיקון הליקויים.

(9) הגנים נמסרו לידי המזמין, אגף מבני ציבור ומינהל החינוך.

(10) מבדיקת הביקורת עולה כי לאחר שהתברר כי המתקנים אינם עומדים בהוראות התקן, הוחלפו כל המתקנים בגן.

(11) כפי שעולה מהצהרת היצרן החלפת המתקנים על ידי חברת ש. וס. בוצעה בתאריך

8 ביוני, 2014

ג. גן ילדים אבוקה:

- (1) הגורם שהזמין את הקמת הגן הינו אגף מבני ציבור.
- (2) הפיקוח והביקורת נעשו על ידי מר י. מחברת י.
- (3) מבדיקת הביקורת עולה כי מתקני המשחקים הותקנו באמצעות קבלן משנה, חברת "פ.", שפועלת ללא אישור מכון התקנים למתקני משחקים ואינה רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "כפי שהובהר לעיל, חברת פ. הציגה לחברה תעודות בדיקה של מכון התקנים מהם ניתן היה ללמוד כי היא המוצרים נושאים תו תקן. עד למועד קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה, גם העירייה, וגם החברה, לא היו מודעות לעובדה שהמתקנים שהותקנו על ידי חברת פ. אינם עומדים בתו התקן כיוון שהיא אינה רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן, ועובדה זו התבררה לחברה ולעירייה רק כשנה לאחר סיום העבודות ומסירתן לעירייה, עם קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה."
- (4) בתיק הגן שנמסר לביקורת על ידי אגף שפ"ע נמצא אישור של חברת מ.א.א, החתום על ידי מר מ. ר. (מהנדס מטעם הקבלן), מיום 3 באוקטובר, 2013, המאשר כי המתקנים עומדים בהוראות התקן.
- (5) מבדיקת הביקורת וכפי שאושר על ידי מנהל אגף שפ"ע, חברת מ.א.א ומר מ. ר. אינם מורשים על ידי מכון התקנים להנפיק אישורי עמידה בתקן ואישורי בטיחות למתקני משחקים, ולפיכך האישור שהופק אינו תקף ואינו עומד בהוראות התקן.
- (6) סיור מסירה נערך ביום 20 באוגוסט, 2013. רשימת הנוכחים אינה כוללת נציג אגף שפ"ע ומשאבי חינוך.
- (7) מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "באשר לנטען בסעיף קטן (6) יצוין כי אכן נציגי אגף שפ"ע לא הוזמנו לסיור המסירה, אלא רק נציגי מומין העבודות – מינהל החינוך, וראה ההתייחסות לעיל, ובכל מקרה ספק אם היה בזימונם כדי לאתר את התקלה של חברת פ. שכן רק עם קבלת מכתב הממונה על התקינה במשרד הכלכלה הסתברו העבודות הנוגעות לחברת פ."
- (8) בתאריך 30 בספטמבר, 2013, הועברה תעודת השלמה ואישור על תיקון הליקויים.
- (9) הגנים נמסרו לידי המזמין, אגף מבני ציבור במינהל החינוך.

- 10) כאמור לעיל, רק לאחר שהתברר כי מתקנים אינם עומדים בהוראות התקן, הוחלפו כל המתקנים בגן על ידי חברת ש.ו.ס..
90. מבדיקת הביקורת עולה כי ביום 1 בספטמבר, 2013, נשלח מייל ממפקח מוסדות חינוך אזור המרכז באגף שפ"ע אל מנהל אגף משאבי חינוך, מנהל המחלקה להצטיידות ואספקה במינהל החינוך ומכותבים נוספים ובו צויינה העובדה כי למרות פתיחת שנת הלימודים טרם התקבלו התעודות של מתקני המשחקים בגנים הנזכרים בפרק זה.
91. תזכורות נוספות נשלחו בחודשים אוקטובר ונובמבר, 2013. בתזכורות אלו לא צויין האם מדובר על כל החצרות הנזכרות במייל הראשון או בחלקן. כפי שציינה הביקורת בסעיפים קודמים תחילת חודש אוקטובר התקבלו "אישורים" של חברת מ.א.ה. והמהנדס מ.ר. לגבי המתקנים בגנים הנזכרים בפרק זה, ואולם כפי שצויין אישורים אלו אינם אישורי מכון התקנים ואינם מהווים אסמכתא לסימון המתקנים בתו תקן כמתחייב.
- מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "לגבי שלושת תתי הסעיפים, כפי שצוין בדו"ח, הועבר אישור חתום של מהנדס אשר אישר את עמידתם של המתקנים בהוראות התקן. האישור לא הועבר לבדיקת אגף שפ"ע ולא היה סיוור מסירה בכפוף לנוהל בגמר העבודות.
- א- כפי שצוין ע"י משרד המבקר הועבר אישור של חברת מ.א.ה. חתום ע"י מהנדס מ.ר. מטעם הקבלן שאישר כי המתקנים עומדים בהוראות התקן (בדיעבד התברר שאישור זה אינו תקף לחברה זו).**
- ב- כפי שצוין ע"י המבקר אגף שפ"ע כלל לא היה שותף לסיורי המסירה שהתקיימו בשלושת הגנים.**
- ג- בחודש ספטמבר 2013 חצרות הגנים שצוינו בדו"ח נפתחו וזאת בהמשך לאישורים הר"מ ...". מנהל אגף שפ"ע מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 26 בינואר, 2015: אגף שפ"ע תחוק את החצרות משום שנפתחו ע"י מינהל החינוך ומבני ציבור ולא ניתן היה להותירן ללא אחזקה בסיסית של ניקיון וגינון. יש להדגיש כי במסגרת האחזקה של אגף שפ"ע לא נכלל נושא בדיקת מתקני המשחק, כי לא הועברו התעודות הנדרשות לגביהן. רק לאחר קבלת התעודות הוכנסו המתקנים לנוהל הבדיקות הנדרש ע"פ חוק. מצ"ב התכתבויות אודות ההתרעות של אגף שפ"ע על כך שלא הועברו התעודות הנדרשות בתאריכים 01/09/14, 13/10/14, 04/11/14, 05/11/14." (ההדגשה במקור).**
- תגובת הביקורת:** כפי שאישר מנהל אגף שפ"ע בפגישה עם הביקורת, האישורים שהתקבלו מאת המהנדס מ.ר. אינם תקינים היות והמהנדס מ.ר. אינו מוסמך להנפיקם.
- כפי שעולה מרצף האירועים, אגף שפ"ע אכן שלח מספר התרעות, כאשר האחרונה בהן ביום 5 בנובמבר, 2013, אולם מאותו המועד לא ננקטו פעולות כלשהן לתיקון התקלה. החלפת המתקנים

בוצעה רק בחודש יוני, 2014, לאחר קבלת מכתבו של המומנה על התקינה במשרד הכלכלה מיום 26 במאי, 2014.

כפי שעולה מנהלי אגף שפ"ע, ובהתאם לממצאי ביקורת בנושא בדיקות הבטיחות שערכה מבקרת העירייה בשנת 2013, אגף שפ"ע אינו אמור לקבל לתחזוקתו מתקנים **ללא אישור של מכון התקנים**, ולכן במקרה זה בו לא צורף האישור הרלוונטי לפיו חברת פ. רשאית לסמן את מתקניה בתו תקן אסור היה על אגף שפ"ע לקבל את המתקנים לתחזוקה ולדאוג להחלפתם.

לעניין הטענה כי במסגרת האחזקה לא נכלל נושא בדיקת מתקני המשחק עד לקבלת התעודות, הדבר אינו עומד ביחס למסמכים בתיקי אגף שפ"ע שהועברו לביקורת:

- האישרים של המהנדס מ.ר. ניתנו במהלך חודש אוקטובר, 2013.
- אישורי מכון התקנים, לאחר החלפת המתקנים, ניתנו בחודש יוני, 2014.
- מבדיקת הביקורת את תיקי הגן, כפי שנמסרו על ידי אגף שפ"ע, עולה כי נערכו בדיקות בטיחות חודשיות גם בחודשים נובמבר, 2013 - מאי 2014, דהיינו בתקופה בה המתקנים שנבדקו לא עמדו בתקנים המחייבים.

92. מנהל המחלקה להצטיידות ואספקה באגף משאבי חינוך מסר לביקורת:

א. למרות שמדובר בעבודות שיפוץ בגנים קיימים, הרי שבמקרים אלו העבודות בוצעו על ידי אגף מבני ציבור ולא על ידי מינהל חינוך. אגף משאבי חינוך לא ידע על העבודות עד לקבלת הנחיה להחלפת המתקנים.

ב. במחצית שנת 2014 התקבלה הנחיה מהמשנה למנכ"ל העירייה להחליף מתקני משחקים בגני הילדים המפורטים לעיל.

ג. מנהל המחלקה להצטיידות ואספקה מסר לביקורת כי למרות שמדובר על שיפוץ גנים קיימים, הוא לא הוזמן להשתתף בסיור המסירה.

93. מבדיקת הביקורת עולה כי לא נערך סיור מסירה מסודר של הגנים לתחזוקה וטיפול של אגף שפ"ע. בסיורי המסירה שנערכו על ידי חברת עזרה וביצרון לא הוזמנו ולא השתתפו נציגי אגף שפ"ע, בחלק מסיורי המסירה לא השתתפו גם נציגי אגף משאבי חינוך.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "לסיור המסירה של גן חתם סופר ושל גן אבוקה זומנו נציגי מינהל חינוך, ומר א. ו. ממינהל החינוך אף נכח בסיור המסירה של גן אבוקה שהתקיים ב- 20.08.2013.

לגבי זימון נציגי שפ"ע - החברה נוהגת לזמן לסיורי המסירה את נציגי האגף אשר הזמין את העבודות מאת החברה. רק בחודש אוגוסט 2014 התקבלה הנחיה מאת העירייה לזמן את נציגי שפ"ע לכל סיורי המסירה של גני הילדים, והחברה פועלת בהתאם להנחיה זו."

94. לבקשת הביקורת העביר אגף שפ"ע את תיקי הגן הרלוונטיים. מבדיקת התיקים עולה כי הם כוללים את האישור שניתן על ידי חברת מ.א. א, החתום על ידי מר מ. ר. המאשר כי המתקנים עומדים בהוראות התקן. כפי שצוין לעיל פ. ומר מ. אינם מורשים לתת אישורים כאמור.

מנהל אגף שפ"ע מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 26 בינואר, 2015 כי: "חשוב לציין כי האישורים שנתנו כי המתקנים עומדים בהוראות התקן כפי שצויין ע"י החברות, בבדיקה של אגף שפ"ע נמצא שאינם עומדים בתנאי התקן ולכן לא התקבלו ע"י אגף שפ"ע".

תגובת הביקורת:

כפי שצויין בתגובת הביקורת לסעיף 92 לדוח, מבדיקת תיקי הגן עולה כי בניגוד לטענת מנהל אגף שפ"ע, הגנים כן התקבלו על ידי אגף שפ"ע ונערכו בהם בדיקות בטיחות. (ראה תגובת מנהל אגף שפ"ע לסעיף 96 לדוח, הנוגדת את תגובתו לסעיף זה).

95. מבדיקת המסמכים בתיקי הגן עולה כי אגף שפ"ע ביצע את בדיקות הבטיחות החודשיות כנדרש, אולם למרות שבתיקים לא נמצאו אישורי מכון התקנים כנדרש, אלא אישור של מהנדס שאינו מורשה. למרות ההתרעות שנשלחו על ידי אגף שפ"ע בדבר היעדר אישורים מתאימים לא נקט האגף כל פעולה אקטיבית לתיקון התקלה וזאת עד לקבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה.

מנהל אגף שפ"ע מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 26 בינואר, 2015 כי: "למרות שהמתקנים לא התקבלו ע"פ התקן, חצרות גני הילדים היו בפעילות מלאה. לכן לא הייתה ברירה ואגף שפ"ע ביצע בדיקות בטיחות בסיסיות משום שילדי הגן השתמשו במתקנים אלו ובשום מצב אין לגרום לסיכונים".

96. רק לאחר קבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה פעלו הגורמים הרלוונטיים בעירייה, אגף שפ"ע ואגף משאבי חינוך להחלפת המתקנים במתקנים תקינים.

מנכ"ל חברת עזרה וביצרון מסר בהתייחסותו לטיוטת הממצאים ביום 20 בינואר, 2015 כי: "החברה מצטרפת לאמור בסעיף 97, ומודה כי רק לאחר מכתבו של הממונה על התקינה הסתבר כי אכן חברת פ. אינה רשאית לסמן את המתקנים בתו תקן, ואולם מיד עם גילוי העניין פעלו, הן העירייה והן החברה, לתיקון לטיפול התקלה".

מנהל אגף שפ"ע מסר בהתייחסותו לטיוטת דוח ממצאי הביקורת מיום 20 בינואר, 2015 כי: "כפי שכבר צויין אגף שפ"ע הודיע כבר ב- 01/09/13 שלא התקבלו התעודות הנדרשות למתקני המשחק ולא לאחר קבלת מכתבו של הממונה על התקינה".

תגובת הביקורת:

למרות הודעת אגף שפ"ע מיום 1 בספטמבר, 2013, והתרעות נוספות, כאשר האחרונה בהם הייתה ביום 5 בנובמבר, 2013, אגף שפ"ע לא נקט בפעולה אקטיבית לתיקון התקלה עד לקבלת מכתבו של הממונה על התקינה במשרד הכלכלה בחודש מאי 2014, דהיינו בחלוף תשעה חודשים.

97. הביקורת נפגשה עם סגן מנהל לתפעול, באגף מבני ציבור על מנת לבחון את תהליך העבודה בכל הקשור לגנים ששיפוצם/ בנייתם הוזמנה על ידי אגף מבני ציבור. להלן הממצאים:

- א. אגף מבני ציבור מטפל בבניית גני ילדים חדשים ובשיפוץ מסיבי של גנים קיימים. במקרים שנבחנו על ידי הביקורת מדובר בעבודות העונות על ההגדרות הנ"ל.
- ב. דרישה לבנייה ו/או שיפוץ מתקבלת ממינהל החינוך, הדרישה עולה במסגרת תכנית העבודה העירונית. יחד עם דרישת מינהל החינוך מבוצע תכנון אסטרטגי על ידי מינהל הנדסה.
- ג. בשלב הבא מתקבלת החלטה על ידי הנהלת העירייה על בניית/שיפוץ הגן ומתקבלת החלטה על הגורם המבצע. (כאשר האפשרויות הינן ביצוע העבודה על ידי אגף מבני ציבור בעצמו או על ידי חברה עירונית באמצעות האגף למבני ציבור).
- ד. בגנים הרלוונטיים לביקורת הוחלט כי הפרויקט יבוצע על ידי חברת עזרה וביצרון באמצעות אגף מבני ציבור. במקרים אלו באחריות אגף מבני ציבור היה להפיק את האישור לפרויקט, כאשר האישור כולל:
 - (1) מסגרת תקציבית.
 - (2) פרוגרמה תכנונית.
 - (3) חתימה על הסכם מול החברה.
- ה. לאחר אישור התקציב והחתימה על ההסכם מול החברה העירונית כל תהליך התכנון, הוצאת ההיתרים, התקשרות עם הקבלן המבצע והפיקוח על הבנייה הינו באחריותה הבלעדית של החברה העירונית המטפלת בפרויקט. החברה העירונית אחראית להשלמת הפרויקט עד שלב "מסירת המפתח".
- ו. מבדיקת הביקורת עולה כי אגף מבני ציבור אינו מפקח באופן הדוק על ביצוע העבודה, אינו בוחן את כתבי הכמויות והדרישות השונות הנובעות ממנו, כגון עמידה בתקנים מסוימים, אינו בוחן את ההסכמים מול הקבלן המבצע. האגף מבצע בקרת על, שמטרתה לבחון התקדמות כללית בעבודה ועמידה בלוחות הזמנים.

- ז. בסיום העבודה נציג האגף משתתף בסיור המסירה כאשר, כפי שנמסר לביקורת על ידי סגן מנהל התפעול, מבחינת אגף מבני ציבור הבדיקה מתמקדת ברמה הפיסית של המתקן ואינה יורדת לרזולוציות של עמידה בתקנים, בחינת הסמכות של מהנדסים למתן אישורים ספציפיים וכדומה.
- ח. סגן מנהל התפעול הוסיף ומסר לביקורת כי בדיקת עמידה בתקנים וקבלת אישורים ממכון התקנים הינה באחריות החברה העירונית האחראית על ביצוע הפרויקט.

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים לטיטוט ממצאי הביקורת בשלב אימות הממצאים, מצורפות לדוח בפרק הנספחים, ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח א – התייחסות חברת אתרים מתאריך 12.1.2015.

נספח ב – התייחסות השירות המשפטי מתאריך 20.1.2015.

נספח ג – התייחסות חברת עזרה ובצרון מתאריך 20.1.2015.

נספח ד – התייחסות אגף שפע מתאריך 26.1.2015.

מסקנות

98. מכתביה של היועצת המשפטית של חברת אחוזות החוף בכל הקשור למכרז פארק שדרות ההשלכה, מהווים התערבות בהליך המכרז. עמדתה מנעה דיון בהצעות על ידי ועדת המכרזים של החברה במגוון הקריטריונים לבחירת ההצעה הזוכה, על פי מסמכי המכרז, והתמקדות בהצעת המחיר בלבד.
99. במקרים בהם מדובר על בניית גני ילדים חדשים על ידי חברות עירוניות, לא קיים מנגנון תיאום והעברת מידע רלוונטי בין הגורמים העירוניים השונים, האמונים על בנייה/ שיפוץ מסיבי בגני ילדים, בכל הקשור להתקנת מתקני משחקים (מינהל החינוך - אחראי מבני החינוך בבעלות העירייה, אגף מבני ציבור - מזמין העבודות, חברת עזרה ובצרון - המבצעת במקרה שלפנינו ואגף שפ"ע - אשר אחראי על תחזוקה וביצוע בדיקות בטיחות בסיום העבודה).
100. הליך מסירת העבודות של חברת עזרה ובצרון אינו כולל סיור מסירה בהשתתפות כל הגורמים הרלוונטיים בעירייה לטיפול ותחזוקה חצרות הגנים ושל מתקני משחקים לאחר מסירתם, ובעיקר אגף שפ"ע אשר מקבל לאחריותו של תחזוקתם ובדיקתם של המתקנים לאחר סיום העבודות.

101. אגף שפ"ע אינו עורך בדיקה מעמיקה לקיומם של כל המסמכים הרלוונטיים לתקן מתקני המשחקים בטרם קבלת המתקנים לתחזוקה וטיפול, כמו כן לא מבוצעת בחינת מסמכים רלוונטיים במהלך התקופה שהטיפול במתקנים הינו באחריות אגף שפ"ע.

המלצות

102. הביקורת ממליצה כי במקרים בהם מכרז כולל מספר קריטריונים לבחינת הצעה זוכה, נושאי משרה שאינם חברי ועדת המכרזים, לא יביעו דעתם על זהות הזוכה לדעתם ו/או על עמידתו בקריטריונים, אלא הדבר יובא לדיון בוועדת המכרזים.

103. לאור חשיבות הנושא הביקורת ממליצה על הקמת מנגנון תיאום בין הגורמים השונים בעירייה ובחברות העירוניות הרלוונטיות אשר באמצעותו יערך תיאום ויועבר מידע רלוונטי לגבי פרויקטים בהם מותקנים מתקני משחקים המחייבים המשך תחזוקה על ידי העירייה לאחר התקנתם.

104. היות ואגף שפ"ע הינו זה אשר אחראי על תחזוקה ובדיקה של מתקני המשחקים במוסדות החינוך והגנים הציבוריים ברחבי העיר, הביקורת ממליצה כי אגף שפ"ע יהיה מעורב בתכנון ופיקוח בכל פרויקט בו עתידים להתקין מתקני משחקים ולוודא כי נציגי האגף מוזמנים לכל סיורי המסירה באותם פרויקטים.

105. באחריות אגף שפ"ע לבחון את כל המסמכים בעת קבלת מתקנים לתחזוקה וטיפול, ובעיקר מסמכים הקשורים לאישורי מכון התקנים. אגף שפ"ע לא יקבל לטיפול מתקנים שאינם נושאים את כל האישורים הרלוונטיים על פי תקן 1498. במקרים בהם יתברר כי לא קיימים כל המסמכים הנדרשים ו/או מתקני המשחקים אינם עומדים בהוראות התקן, מינהל החינוך ואגף שפ"ע יפעלו מיידית למניעת שימוש באותם מתקנים עד להחלפתם.

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים למסקנות והמלצות הביקורת, מצורפות לדוח בפרק הנספחים ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח ה - התייחסות חברת אחוזות החוף מתאריך 17.2.2015.